

BRODELOOS

*De bestaanszekerheid van
Arnhemse bakkers in tijden van
crisis*

SP
ARNHEM

INLEIDING

De gevolgen van de energiecrisis slaan wild om zich heen. Gezinnen die de thermostaat niet meer aan durven te raken, kinderen die bij de voetbalvereniging douchen om thuis warm water te besparen en zelfs huishoudens die zich vrijwillig van het gas laten afsluiten om torenhoge rekeningen te voorkomen.

Ook het MKB wordt hard geraakt door de energiecrisis. De bakker om de hoek, de slager, de geliefde lokale ondernemingen die ons straatbeeld bepalen en onze samenleving herkenbaar en vertrouwd maken. Ook bij hen staat het water aan de lippen. Of soms zelfs al erboven.

“Als de overheid te laat met een regeling komt, dan zal dat voor veel kleine ondernemers domweg te laat komen.

Ze zijn dan al failliet of na Kerstmis gestopt.”

Geert Caniels

SP Arnhem maakt zich hier ernstige zorgen over. De SP diende al met andere partijen een voorstel in om het Arnhemse MKB te steunen door een noodfonds op te richten waarmee noodlijdende ondernemers geholpen kunnen worden. Helaas is deze toen door de coalitiepartijen (GroenLinks, D66, ArnhemCentraal, Partij voor de Dieren, PvdA, Volt) in de gemeenteraad verworpen.

Op 14 oktober jongstleden werd bekend dat het kabinet een steunpakket voor het MKB in elkaar heeft getimmerd. Maar vele MKB'ers, waaronder de bakkers, kwamen van een koude kermis thuis: de opgeworpen drempel van 12,5% aan energiekosten van de totale omzet, maakt dat velen buiten de boot zullen vallen.

Met dit onderzoek wil SP Arnhem de reële zorgen van Arnhemse ondernemers over het voetlicht brengen. Het gaat hier om mensen wier ziel en zaligheid in een kleine, ambachtelijke praktijk ligt die dreigt te verdwijnen. Een zeer onwenselijke ontwikkeling.

DE NOOD IS HOOG.

SP Arnhem sprak met verschillende Arnhemse bakkers. Bakkers vormen een beroepsgroep die uiteraard zeer afhankelijk zijn van energiegebruik in hun werk. De gestegen energiekosten raken hen daarmee extra hard. Daarnaast vormt de kleine, lokale bakker een vertrouwd en herkenbaar punt in de wijk, waar mensen elkaar ontmoeten en waar vaak ook een hele (familie)geschiedenis aan vasthangt. Wanneer de lokale bakker verdwijnt, verdwijnt niet alleen een stukje gemeenschap. Ook zal dit de macht van het grootbedrijf, in dit geval de supermarkt, nog verder vergroten.

“Sommige bakkers betalen nu het 10-voudige (!) aan gas en elektriciteit.

Voor uw beleving heb ik 3 voorbeelden:

- Kleine bakker: ca 170.000€ duurder per 1-1-2023**
- Middelgrote bakkers: € 350.000 meer kwijt aan energie (zoveel winst maakt een bakker niet)**
- Grote bakker: offerte ontvangen en gaat per 1-1-2023 van huidige € 2 ton naar €1 miljoen. Ook die houdt niet jaarlijks 8 ton over, dat moge duidelijk zijn.”**

Geert Caniels, directeur Echte bakkersgilde

“Wij hebben daarom bijvoorbeeld besloten om 1 dag in de week te sluiten om meer rust in de organisatie te krijgen en om op energie en overige kosten te besparen.”

Tom van Otterloo, bakkerij Tom van Otterloo

“Ik zal heel eerlijk wezen: als er niks gebeurt houden wij het vol tot eind januari!”

Ronnie & Wendy Reijnen, bakkerij Reijnen

“Mochten, op het moment dat ons energiecontract afloopt, de prijzen nog zo hoog zijn, zit er voor ons helaas niks anders op dan te stoppen met de bakkerij.”

Romy Hartemink, Het Arnhemse Bakkertje

ZONDER VAST ENERGIECONTRACT DREIGT FAILLISSEMENT.

Dat de nood hoog is, moge uit de voorgaande citaten van Arnhemse bakkers duidelijk zijn. Sommige bakkers geven toe dat ze het op dit moment weliswaar nog redden, maar dat dit enkel en alleen komt omdat ze 'het gelukkige toeval' hebben vorig jaar een vast contract af te hebben gesloten. Wanneer dit niet het geval was, is een faillissement in deze gevallen al snel aan de orde.

“Gelukkig heb ik een vast contract voor mijn energie afgesloten begin december 2020. Ik ben toen wel ruim meer gaan betalen maar gelukkig niet de bedragen die op dit moment worden gerekend. Ik heb vast voor 2 jaar (tot feb 2024). Helaas weet ik niet het exacte verbruik omdat de huidige leverancier slechts 1 keer per jaar uitleest en niet maandelijks of wekelijks. Volgens mijn berekening moet ik met het huidige maand bedrag uitkomen. Ik had al een veel hoger maand bedrag ingeschaald.”

Tom van Otterloo, bakkerij Tom van Otterloo

“Wij hebben nu nog een contract bij Innova, daar betalen we nu 3.900 euro per maand, dat wordt zoals het er nu uitziet 14.000 euro per maand, dat kunnen wij echt niet opbrengen.”

Ronnie & Wendy Reijnen, bakkerij Reijnen

“Op dit moment redden wij het nog doordat ons energiecontract gelukkig pas afloopt in januari 2024.”

Romy Hartemink, Het Arnhemse Bakkertje

“Ca. 10% van de bakkers zit al op een nieuw contract. Per 1-1-2023 zal dat 40% zijn.”

Geert Caniels, directeur Echte bakkersgilde

ANALYSE SP ARNHEM.

De gestegen prijzen raken de bakker hard, enorm hard. Een golf aan faillissementen dreigt wanneer er niet tijdig en adequaat wordt ingegrepen. SP Arnhem vreest dat er straks de vertrouwde, lokale bakker uit het straatbeeld verdwijnt.

In onze analyse is dit een groot verlies, die staat voor een bredere trend als gevolg van decennialang neoliberal beleid: alles wat klein, lokaal en ambachtelijk is dreigt het te verliezen van alles wat massaal en mechanisch is. En deze laatste groep, het grootbedrijf, krijgt op directe en indirecte manier steun van de overheid, terwijl de kleine, lokale MKB'er vaak achter het net vist. Onpersoonlijke ketens, die gedreven worden door winstmaximalisatie en geen enkele binding hebben met de gemeenschap, dreigen zo ons straatbeeld verder te gaan domineren. We verliezen hiermee iets wezenlijks uit onze samenleving. SP Arnhem komt daarom ook met concrete voorstellen voor een Arnhems noodfonds om te voorkomen dat deze kaalslag ook de Arnhemse ondernemers gaat treffen.

“Ik hoop dat jullie iets voor ons kunnen betekenen zodat de kleine ondernemers kunnen blijven bestaan.”

Romy Hartemink, Het Arnhemse Bakkertje

“De samenleving verschaalt op allerlei vlakken en juist het kleine MKB is daar mede van waarde.”

“Ik denk dat als de overheid niets gaat doen voor het kleine MKB dat deze groep er straks niet meer is en de supermarkt dicteert dan. Tevens gaat een belangrijk stuk sociaal contact verloren. Wij kennen onze klanten, de supermarkt alleen maar in cijfers en wat je afneemt/koopt/besteedt. De overheid ziet bedrijven te veel als één groep en dat is niet goed. Aan ons worden dezelfde eisen gesteld als aan grote bedrijven op alle vlakken.”

Tom van Otterloo, bakkerij Tom van Otterloo

DE BEROEPSEER VAN EEN BAKKER: ANDRÉ HILVERS.

Bakker Hilvers is Arnhems oudste bakkersbedrijf (sinds 1767) en nog altijd een familiebedrijf. Op dit moment zijn we te vinden op 15 locaties en werken er 145 mensen bij ons, waarvan 20 mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.

Bakker zijn, een prachtambacht.

Als kind ging ik al met mijn vader mee naar de bakkerij. Ik wist al vroeg dat ik ook bakker wilde worden. Onze drie zonen zijn van jongs af aan ook meegegaan naar de bakkerij. Ook zij zien hun toekomst in de bakkerij. Deze 4e generatie Hilvers is enthousiast over dit prachtige ambacht. Zij dromen van de 'bakkerij van de toekomst' waarbij het ambacht bewaard blijft en er op een nieuwe slimme en duurzame manier gebakken kan worden.

Het is een prachtig vak waarin je scheppend bezig bent en zo kan bijdragen aan een lekkere, gezonde en voedzame basis voor de klanten. Daarnaast maken we natuurlijk heel veel lekkere producten om van te genieten.

Het is een plezier om samen te werken met onze medewerkers en samen te werken aan het bakken en verkopen van deze ambachtelijke producten. We zijn dankbaar voor het werk van onze voorgangers die al sinds 1767 als Arnhemse bakker zorgen voor brood op de plank voor de Arnhemse bevolking.

Naast het aanbieden van onze producten bieden wij onze klanten ook een luisterend oor. Het dagelijkse praatje in de winkel is voor veel klanten een broodnodig contactmoment. De bakker in de buurt heeft zo in de verschillende wijken van Arnhem een rijke sociale functie.

Onze uitdagingen.

Vandaag staan we voor een van de grotere uitdagingen in onze geschiedenis; een ongekende stijging van energiekosten. Onze energiekosten stijgen van 3% naar 10% van de omzet. Naast de energiekosten stijgen ook de kosten van onze grondstoffen, verpakkingen, transport en de lonen.

Deze prijsstijgingen doorberekenen prijst ons de markt uit. Eerder dit jaar verhoogden wij onze prijzen met gemiddeld 9%. Dit zorgde er voor dat ongeveer 9% van onze klanten wegbleef. Een supermarkt houdt bewust de broodprijzen laag. Zij kunnen dit verlies bekostigen door winst op andere producten.

De keuze van een klant om naar de supermarkt te gaan voor het brood is dus snel gemaakt, als je enkel kijkt naar het prijsverschil.

Als ambachtelijke bakker, die klaar wil zijn voor de toekomst, zijn wij voortdurend aan het investeren. Naast investeren in winkels, productielocaties en machines investeren wij ook in opleiding en ontwikkeling van ons personeel. We willen een werkgever zijn die goed voor haar mensen zorgt. We willen ook mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt een plek bieden. Er vinden nu 20 van deze medewerkers een betekenisvolle plek binnen ons bedrijf. We willen blijven delen met de Voedselbank. Zij hebben steeds meer brood nodig, helaas. Deze keuzes kosten tijd en dus geld. Van een grote buffer in ons bedrijf is daarom geen sprake.

We waren net op een punt beland dat we, met de komst van de 4e generatie, plannen maakten om toe te werken aan de 'bakkerij van de toekomst'. Sparen, sparen en nog eens sparen en plannen maken. Als we geen aanspraak kunnen maken op hulp van de overheid is er van sparen geen sprake meer, maar zullen we alle eindjes aan elkaar moeten knopen om te kunnen blijven bestaan.

We willen zo graag als Arnhems oudste bakkerij onze klanten bedienen van brood en aandacht. We willen onze 140 medewerkers een fijne werkplek blijven bieden zodat ze van betekenis kunnen zijn en blijven in onze prachtige stad. We willen ruimte blijven geven aan onze gewaarde medewerkers met een afstand tot de arbeidsmarkt. We willen zo graag blijven delen met hen die het zo nodig hebben.

Wanneer er niet wordt ingegrepen in de huidige situatie, en hulp van de overheid blijft uit, wordt het perspectief op een gezonde toekomst vertroebeld door de onhoudbare kostenstijgingen. Wij zingen het een paar maanden uit en daarna krijgen wij te maken met grote liquiditeitsproblemen.

Wij, als bakker(s) van Arnhem, vragen daarom met klem om hulp.